

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus

Ote

LAPHA/28/00.01.05/2022

13 § Ympäristöministeriön erityisavustushaku ikääntyneiden asumisen kehittämistä varten

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus 13 § 8.3.2022

Ikääntyneiden palveluiden järjestämisen vastuuvastuun valmistelijat Annukka Marjala ja Liisa Niiranen 3.3.2022

Lapin hyvinvointialueen valmisteluun liittyvää hankerahoitusperustaista kehittämistä koordinoiva työryhmä on arvioinut rahoitushaun strategisesti perustelluksi ja siirtänyt asian sisällöllisen jatkovalmistelun ikäihmisten palveluiden vastuuvastuun valmistelijoille. Hankkeeseen tullaan hakemaan kuntien sitoumukset jälkikäteen ottaen huomioon aikataulun. Peruseriaatteena on, että kuntien osalta kuntarahoitusosuus toteutetaan työpanoksella, minkä kunnat osoittavat valmistelutyöhön eri työryhmien kautta. Erityisavustushaku on tarkoitettu kuntien ikääntyneiden asumisen kehittämistä varten.

Osana kansallista poikkialueellista Ikäohjelmaa 2030 ympäristöministeriö toteuttaa ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelmaa vuosina 2020-2022. Tavoitteena on tukea ikääntyneitä ja kuntia ennakoimaan ikääntyneiden asumisen tarpeita ja varautumaan niihin, lisätä ikäystävällisten asumisvaihtoehtojen tarjontaa sekä kehittää asuinalueita ikääntyneille sopiviksi.

Hankkeiden toimenpiteillä avustetaan kuntien, kuntayhtymien ja tulevien hyvinvointialueiden kehittämishankkeita. Niillä tuetaan ikääntyneiden kansalaisten, kuntien ja tulevien hyvinvointialueiden varautumista tuleviin asumisen tarpeisiin, kehitetään asumista ja asuinalueita ikäystävällisemmiksi ja tuetaan kuntien ja tulevien hyvinvointialueiden yhteistä kehittämistyötä ikääntyneiden asumisen kysymyksissä.

Hakijana tulee olla kunta tai kuntayhtymä, mutta hankkeen yhteistyössä voi olla mukana muu y-tunnuksellinen toimija. Hakijana voi olla myös hyvinvointialue. Ympäristöministeriön osuus hankkeen avustuskelpoisista kustannuksista voi olla enintään 60 %, kuitenkin enintään 80 000 euroa/hanke. Avustuksia jaetaan tässä haussa yhteensä enintään 1 300 000 euroa. Hakijan omarahoitusosuus voidaan toteuttaa myös omana työnä.

Hankehakemuksen tulee olla valmiina 11.3.2022.

Ehdotamme, että aluehallitus päättää

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus**Ote**

---

1. myöntää luvan valmistella hankehakemusta, ja
2. sitoutuu hankkeen omarahoitusosuuteen, sekä
3. valtuuttaa vt. hyvinvointialuejohtajan allekirjoittamaan hankehakemuksen.

Litteet

Erityisavustushakuilmoitus: Avustukset ikäohjelmasta kuntien ikääntyneiden asumisen kehittämiseen

Esitys**Vt. hyvinvointialuejohtaja**

Aluehallitus päättää

1. hyväksyä, että hyvinvointialue hakee erityisavustusta;
2. todeta, että vt. hyvinvointialuejohtajalla on oikeus allekirjoittaa avustushakemus;
3. että aluehallitukselle tuodaan avustushakemus tiedoksi ja omarahoitusosuuden määrä hyväksyttäväksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Lisätietoja

Annukka Marjala p. 040 829 2213 annukka.marjala@lapha.fi
Liisa Niiranen p. 040 541 8237 liisa.niiranen@lapha.fi

**Otteen oikeaksi
todistaa**

tehtäväksi saaneena, johdon sihteeri Mari Haataja 28.3.2022

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus
Ote

OIKAISUVAATIMUSOHJEET**Muutoksenhakukielto**

Päätöksestä ei saa tehdä hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) § mukaanoikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

**Oikaisuvaatimus-
viranomaisen**

Pöytäkirja nähtävänä www.lapha.fi 23.3.2022

Tiedoksianto

Asianosaiset:

Annettu tiedoksi sähköisesti

Päivämäärä: 28.3.2022

Vastaanottajat: Liisa Niiranen, perusturvajohtaja, Kemin kaupunki

Erityisavustushakuilmoitus: Avustukset ikäohjelmasta kuntien ikääntyneiden asumisen kehittämiseen

Osana kansallista poikkihallinnollista Ikäohjelmaa 2030 ympäristöministeriö toteuttaa ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelmaa vuosina 2020-2022. Tavoitteena on tukea ikääntyneitä ja kuntia ennakoimaan ikääntyneiden asumisen tarpeita ja varautumaan niihin, lisätä ikäystävällisten asumisvaihtoehtojen tarjontaa sekä kehittää asuinalueita ikääntyneille sopiviksi. Ikäystävällisiksi suunnitellut asunnot ja asuinalueet sopivat kaikille.

1 Ympäristöministeriön valtionavustuksen kohteena oleva toiminta

Hankkeiden toimenpiteillä avustetaan kuntien, kuntayhtymien ja tulevien hyvinvointialueiden kehittämishankkeita. Niillä tuetaan ikääntyneiden kansalaisten, kuntien ja tulevien hyvinvointialueiden varautumista tuleviin asumisen tarpeisiin, kehitetään asumista ja asuinalueita ikäystävällisemmiksi ja tuetaan kuntien ja tulevien hyvinvointialueiden yhteistä kehittämistyötä ikääntyneiden asumisen kysymyksissä. Hankkeiden tulee olla sisällöltään laaja-alaisia, eikä yksittäisiin rakennuksiin myönnetä avustuksia. Esimerkiksi kohteen peruskorjausta tai uuden rakennuksen suunnittelua tai yhteisöllisen toimintapaikan kehittämistä ei rahoiteta.

Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hankkeen tulee

1. lisätä ikääntyneiden asumisen ennakointia ja varautumista kuntien ja kansalaisten osalta (esim. kokonaisvaltainen ikääntyneiden asuinolojen kehittäminen, kunnan ennakoinnin ja varautumisen pitkäjänteinen suunnitelma, ARA-tuetun asumisen kehittäminen ikääntyneiden tarpeisiin) tai
2. parantaa asumisen ja asuinympäristöjen ikäystävällisyyttä laaja-alaisesti (esim. esteettömyys, toimivuus, turvallisuus, muistiystävällisyys, yhteisöllisyys) tai
3. vahvistaa kuntien ja tulevien hyvinvointialueiden yhteistä kehittämistyötä ikääntyneiden asumisen kysymyksissä (esim. ikääntyneiden asuminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä, vanhuspalvelulain asumista koskevien tehtävien toteutus, asumispalveluihin liittyvät kysymykset).

Taustatietoa aihepiiristä löytyy ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelmasta ja ikääntyneiden asumiseen liittyviltä nettisivuilta:

[Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelma](#)

[Ikääntyneiden asuminen](#)

[Aiheeseen liittyvät raportit](#)

Hakijana tulee olla kunta tai kuntayhtymä, mutta hankkeen yhteistyössä voi olla mukana muu y-tunnuksellinen toimija. Hakijana voi olla myös hyvinvointialue. Ympäristöministeriön osuus hankkeen avustuskelpoisista kustannuksista voi olla enintään 60 %, kuitenkin enintään 80 000 euroa/hanke. Avustuksia jaetaan tässä haussa yhteensä enintään 1 300 000 euroa.

Hakijan omarahoitusosuus voidaan toteuttaa myös omana työnä. Tällöin toteuttajan tulee selvästi pystyä osoittamaan raportoinnissaan, että työtunnit on käytetty haettuun hankkeeseen (esimerkiksi tuntikirjanpidon kautta). Avustus myönnetään valtionavustuslain (688/2001) 5 §:n mukaisena erityisavustuksena sisällöltään ja tarkoitukseltaan rajattuun hankkeeseen. Avustusta myönnetään vain hankkeisiin, jotka täyttävät valtionavustuslain 7 §:ssä määritellyt yleiset edellytykset valtionavustuksen myöntämiselle.

Huom! Rakennus-, infrastruktuuri- tai laiteinvestoinnit eivät ole avustuskelpoisia kustannuksia. Hankkeiden tulee olla sisällöltään laaja-alaisia, eikä yksittäisiin rakennuksiin liittyvään kehittämiseen/suunnitteluun myönnetä avustuksia.

2 Hakuohjeet

Hakemusten tulee olla jätetty **11.3.2022 klo 16.15 mennessä**. Määräajan jälkeen saapuneita hakemuksia ja liitteitä ei huomioida. Avustusta haetaan **sähköisen hakujärjestelmän kautta hakulomakkeella**, josta hakemus ohjautuu ympäristöministeriön kirjaamoon.

[Erityisavustuksen hakulomake](#)

Hankkeeseen voi sisältyä alihankintaa, mutta avustettavat kustannukset eivät voi muodostua yksinomaan alihankinnoista. Avustettavan hankkeen edellytyksenä on, että kunta/kuntayhtymä osallistuu omalla työpanoksellaan vähintään 30 % kokonaistyöosuudesta. Avustettava hanke ei voi saada muuta valtion tukea samoihin kustannuksiin, joita nyt avustetaan.

[Erityisavustuksen tukikelpoiset kustannukset](#)

3 Arviointiperusteet

Arvioinnista vastaavat ympäristöministeriön ja Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) asiantuntijat alla mainittujen kriteerien mukaisesti. Hakuilmoituksessa ilmoitettujen avustusehtojen vastaiset tai vaillinaisesti täytetyt hakemukset hylätään.

Arviointikriteerit ovat:

1. Innovatiivisuus ja toteuttamiskelpoisuus

- Hanke tähtää tulevaisuuteen ja siihen liittyy innovatiivisia tekijöitä tai piirteitä.
- Hanke soveltaa olemassa olevia ratkaisuja uudella tavalla tai aihealueella.
- Hanke on realistisesti toteutettavissa esitetyn suunnitelman, aikataulun ja resurssien mukaisesti.

2. Yhteistyö

- Hankkeessa ovat mukana toteuttamisen kannalta keskeiset yhteistyötahot: kunnan eri hallintokuntia, tuleva hyvinvointialue, järjestöjä ja yrityksiä.
- Ikääntyneet ovat edustettuina, esimerkiksi vanhusneuvosto, kansalais- tai ikääntyneiden raati.
- Hankkeessa kehitetään uudentyypisiä yhteistyö- ja toimintamuotoja.

3. Hyödynnettävyys ja vaikuttavuus

- Hanke liittyy kuntien ja tulevien hyvinvointialueiden kannalta ikääntyneiden asumisen keskeiseen haasteeseen ja vauhdittaa sen kannalta merkittäviä pitkän aikavälin ratkaisuja.
- Hankkeella on merkittävää vaikuttavuutta ja sen tuloksia voidaan hyödyntää muissa kunnissa ja hyvinvointialueilla sekä valtakunnallisesti.
- Rahoitettavat hankkeet tuottavat ratkaisuja väestöltään ja sijainniltaan erilaisiin kuntiin ja hyvinvointialueille.

4 Päätökset

Arviointi pyritään tekemään 8.4.2022 mennessä. Tieto avustettavista hankkeista lähetetään hakijan hakemuksessa ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen, ympäristöministeriön tiedotteella sekä Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelman nettisivuilla.

Ympäristöministeriö tekee tämän jälkeen jokaiselle hakijalle kirjallisen valtionavustuspäätöksen, myönteisen tai kielteisen. Ministeriö voi myöntää avustusta myös haettua vähemmän.

5 Hankkeen toteutus ja maksatus

Hanke voi käynnistyä ja kustannukset ovat avustuskelpoisia vasta, kun avustuspäätös on tehty. Hanke tulee toteuttaa huhtikuun 2023 loppuun mennessä.

Valtionavustuksen saaja sitoutuu raportoimaan hankkeen toteutumisesta, antamaan selvityksen valtionavustuksen käyttämisestä (erillinen kirjanpito, työaikakirjanpito ja tilintarkastajan lausunto) ja julkaisemaan tulokset hankkeen päätyttyä. Väliraportointi toimitetaan ministeriöön 30.9. mennessä. Väliraportin yhteydessä ei tarvita tilintarkastajan lausuntoa. Loppuraportti toimitetaan ministeriölle viimeistään 2 kk hankkeen päättymisen jälkeen.

6 Ohjelman tarjoama muu tuki

Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelma tarjoaa hankkeille toteutuksen tukea ja verkottumistilaisuuksia. Ohjelmassa jaetaan myös ikääntyneiden asumiseen liittyvää tietoa ja hyviä käytäntöjä nettisivujen, seminaarien ja muun yhteistyön kautta. Tarvittaessa hankkeelle voidaan perustaa ohjausryhmä, joka tukee hankkeen toteutusta ja tulosten hyödyntämistä.

Lisätietoja

Erytysisiantuntija Heli Mäntylä, ympäristöministeriö, p. 02952 50189, etunimi.sukunimi@ym.fi